

Posudek oponenta dizertační práce

Název dizertační práce: Veřejnoprávní omezení vlastnického práva k pozemku v ČR

Autor: JUDr. Jiří Hoch

Školitel: doc. JUDr. Jaroslav Drobník, CSc.

Datum uzavření rukopisu: 31. 8. 2017

Autor posudku: JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.

1. Úvod

Dizertační práce na téma „Veřejnoprávní omezení vlastnického práva k pozemku v ČR“ JUDr. Jiřího Hocha je zpracována v celkovém rozsahu 176 stran včetně seznamů použitých zkratk a zdrojů, českého a anglického shrnutí a českého a anglického abstraktu. Samotný text práce čítá 162 stran. Výklad je, kromě úvodu a závěru, členěn do čtrnácti částí věnovaných postupně jednotlivým dílčím aspektům tématu (vlastnictví, specifika pozemkového vlastnictví, ústavní základy omezení vlastnického práva k pozemku, formy omezování vlastnického práva k pozemkům, občanskoprávní omezení vlastnických práv k pozemkům, veřejnoprávní omezení obecně, katastr nemovitostí a účelová kategorizace půdy, územní plánování, omezení či odnětí vlastnického práva k pozemkům, omezení při pozemkových úpravách, omezení při ochraně zemědělského půdního fondu, omezení v lesním zákoně a při výkonu práva myslivosti, omezení pro účely ochrany přírody a krajiny a omezení při ochraně vod a výkonu rybářského práva). Jednotlivé části jsou v některých případech dále vnitřně členěny a každá část je ukončena stručným shrnutím.

Zvolené téma odpovídá svým rozsahem a náročností kvalifikační práci této úrovně. Nelze je považovat za nové, bezpochyby se však nejedná o téma vyčerpané, neboť dílčí aspekty právní úpravy veřejnoprávních omezení vlastnického práva k pozemkům se neustále vyvíjejí a poskytují tak právní vědě prostor k dalšímu zkoumání. Kvalitní zpracování tématu vyžaduje orientaci v řadě právních předpisů veřejného, ale i soukromého práva, a uplatnění metod analýzy a syntézy – cílem první je kritický rozbor dílčích aspektů tématu, cílem druhé poznání tématu v jeho úplnosti a představení jeho nejvýznamnějších charakteristik čtenáři. Rizikem při zpracování tématu vyplývajícím z množství relevantních právních předpisů a konkrétních veřejnoprávních omezení vlastnického práva k pozemkům je přílišná popisnost výkladu a pouhá pasivní transkripce právních předpisů, jichž se – jak bude zmíněno dále –, autor bohužel zcela nevyvaroval.

2. Formální stránka práce

Z hlediska formálního nemám k práci zásadní připomínky. Autor má velmi dobré vyjadřovací schopnosti, jeho výklad je jasný a srozumitelný. V práci se objevuje jen málo chyb a překlepů (některé nicméně činí text špatně srozumitelným, viz např. tvrzení „*jedná-li se o odnětí plochy větší než 14 ha a menší než 10 ha*“ na str. 113), autor správně cituje (nejasný je jen důvod používání dvojí formy přímých citací, buď kurzívou v uvozovkách, nebo kurzívou bez uvozovek) a odkazuje na použité zdroje. Drobné připomínky formální povahy směřují k opakovaným odkazům na tatáž díla, kdy by dle mého názoru postačoval zkrácený odkaz ve formě jméno autora, latinská zkratka „op. cit.“ (či česká „cit. dílo“) a číslo stránky, dále k seznamu použité judikatury, kterou bylo vhodné vnitřně rozčlenit dle jednotlivých soudů, a konečně k nejednotnému způsobu vnitřního členění jednotlivých částí (někdy jsou podkapitoly číslovány, jindy nikoliv) a graficky nepříliš šťastnému „zhuštění“ textu v některých částech práce (jednotlivé kapitoly a podkapitoly, včetně závěrečných shrnutích, by měly být odděleny od předchozího textu vynecháním řádku).

3. Struktura a obsahová stránka práce

Autor si pro svou dizertační práci zvolil téma, které je široké a komplexní. Omezení vlastnického práva k pozemku je typickým nástrojem ochrany životního prostředí, resp. dalších veřejných zájmů, a objevuje se prakticky ve všech právních předpisech, které se nějakým způsobem dotýkají využívání území. U obdobných témat je volba srozumitelné struktury výkladu zásadní pro jejich kvalitní zpracování; při podcenění této fáze tvorby kvalifikační práce totiž hrozí, že výsledný text bude pouhou kompilací právních úprav dílčích aspektů tématu, bez výraznější návaznosti a logického propojení jednotlivých částí. Bohužel u posuzované dizertační práce považuji zvolenou strukturu výkladu za její největší slabinu. O jisté bezradnosti autora při hledání vhodné struktury práce (či o rezignaci na ně) svědčí již samotné rozdělení práce do patnácti (sic!) částí. Všechny části jsou přitom postaveny na stejnou úroveň, přestože se dílčí otázky, kterým se věnují, liší jak svým charakterem (obecná východiska tématu vs. průřezové nástroje typu územní plánování či vyvlastnění vs. konkrétní hmotněprávní omezení obsažená v jednotlivých složkových předpisech práva životního prostředí), tak svým významem pro pojednávané téma (dvoustránková část věnovaná občanskoprávním omezením vlastnických práv k pozemkům vs. dvacetistránková část věnovaná vyvlastnění). Přístup zvolený ke zpracování tématu navíc autora nutí k popisnosti a mechanickému přepisování právních předpisů, práce tak místy (zejména v posledních čtyřech částech věnovaných složkovým předpisům) působí spíše jako katalog veřejnoprávních omezení vlastníků pozemků (byť doplněných o hodnocení, zda se jedná o vnitřní či vnější omezení vlastnického práva) než jako vědecké pojednání.

Odhlédnu-li od ne zcela šťastně zvolené struktury, je práci možné po obsahové stránce hodnotit jako zdařilou. Z výkladu je zřejmý autorův skutečný zájem o pojednávanou problematiku, stejně jako snaha o její komplexní uchopení. Na mnoha místech si autor klade zajímavé otázky a srozumitelně argumentuje při hledání odpovědí; prokazuje tak schopnost analýzy a kritického právního myšlení, které jsou pro kvalifikační práci této úrovně zásadní. Obsahové výhrady směřuji k některým nepřesnostem, například k tvrzení na str. 113, že v případě rozlohy větší než 10 ha by pro vydání souhlasu s odnětím půdy ze ZPF mělo být příslušné MŽP, ačkoliv to zákon č. 334/1992 Sb. nestanoví (ve skutečnosti to stanoví v § 17 písm. d)), a k některým nepodloženým závěrům, například k hodnocení právní úpravy poskytování náhrady za omezení vlastnického práva dle zákona o lesích jako srozumitelné na str. 128 (autor se přitom vůbec nezabývá skutečností, že vlastníkovi není poskytována náhrada za omezení vlastnického práva, ale pouze náhrada zvýšených nákladů vzniklých z omezeného způsobu hospodaření v lese, a to ještě pouze v případě lesů zvláštního určení). V části čtrnácté, věnované omezením pro účely ochrany přírody a krajiny, mi chybí ucelená analýza právní úpravy poskytování náhrady za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření (autor v textu § 58 několikrát zmiňuje, komplexně se však poskytování náhrad dle zákona č. 114/1992 Sb. a příslušných prováděcích předpisů nevěnuje).

4. Závěr

Přes výše uvedené připomínky celkově konstatuji, že posuzovaná dizertační práce JUDr. Jiřího Hocha **splňuje požadavky kladené na dizertační práce právními a univerzitními předpisy**, tedy obsahuje původní výsledky a autor v ní prokazuje schopnost a připravenost k samostatné vědecké činnosti. V souladu s čl. 66 Pravidel pro organizaci studia na Právnické fakultě UK ji proto **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu dizertačních prací.

Náměty a otázky k obhajobě:

Kromě vyjádření k připomíncekám uvedeným v posudku navrhuji, aby se autor v průběhu obhajoby práce věnoval problematice věcných břemen (služebností) v předpisech veřejného práva.

V Praze dne 21. září 2017

JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
oponent dizertační práce